

Miljørapport

Gluggvasselv bru

Miljørapport for bygging av ny bru på fylkesvei 7335 over
Gluggvasselv i Grane kommune, Nordland

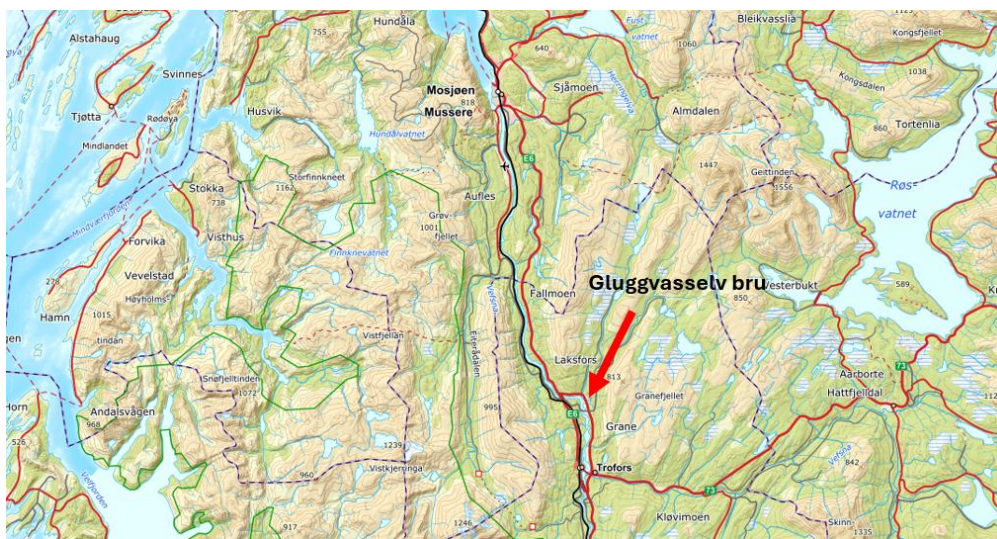

Innledning

Gluggvasselv bru ligger på fylkesvei 7335 i Grane i Nordland, og krysser Gluggvasselv over et terskelbasseng. Gluggvasselva er ei sideelv til Vefsna og en del av et nasjonalt laksevasdrag. Stortinget vedtok å verne Vefsna 9. juni 2009, men Gluggvasselv ble unntatt dette vernet. Gluggvasselv har spesielt høye verdier knyttet til bekkekløfter og fossesprøytsoner, men disse ligger ovenfor planlagt brupunkt. Dagens bru er plassert i et område med kalkfattig berggrunn, og nærliggende landskap er preget av jordbruk.

Brua er i svært dårlig forfatning, og det har i flere omganger vært gjennomført nødreparasjoner for å sikre brua. Nå må brua byttes og i den forbindelse er det laget en begrenset miljørapport.

Beliggenhet

Figur 1: Gluggvasselv bru ligger sør for Mosjøen og noen kilometer nord for Trofors.

Bilde 1: Gluggvasselv bru krysser elva på et rolig parti der det er etablert et terskelbassen.

Om tiltaket

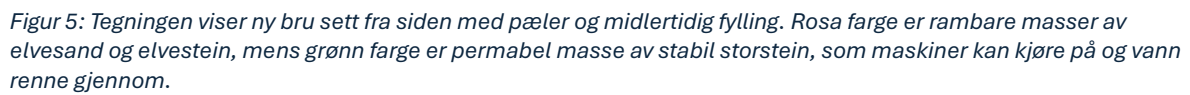
Gluggvasselv bru på fylkesvei 7335 i Grane kommune er i dårlig stand og må byttes ut. For å bytte ut bru må også dagens vei justeres litt på begge sider av elva, både ved heving og endring i kurvatur. Planlagt oppstart vinteren 2026/2027.

Figur 2: Lilla linjer viser avgrensninger. På kartet vises jo også veglinje for interimsbru, men interimsbrua er ikke lengre aktuelt.

[illegible]

For å fjerne de gamle pilarene samt kunne pele i elva, slik at en får et trygt brufundament til den nye pilaren, må det etableres en vei oppe på en midlertidig fylling (Figur 5 og Figur 6). Denne fyllingen vil få to typer egenskaper. Den første delen som går ut fra elvekanten skal tåle tung last og være permabel, slik at vann renner gjennom. Denne vil bestå av stabil storstein i bunn der finstoff er fjernet, grønn markering i Figur 5 og Figur 6. Ute ved den nye pilarfoten må fyllingen bestå av rambare masser av sand og elvegrus. Dette for å komme til for å ta ned den sørlige pilaren på gammel bru, samtidig som det må være mulig å pele og spunte gjennom massene til ny pilar. Fyllingen vil bli ca. to meter høy fra dagens elvebunn, slik at det kan jobbes ved middelvannføring. Ved 1-årsflom vil vannet gå over fyllingen for å unngå for mye oppstuvning av vann oppstrøms bru. Den midlertidige veien må anslagsvis bestå i en uke avhengig av bl.a vannføring.

Hydrologi

DHI har på oppdrag fra Statens vegvesen gjennomført hydrologiske beregninger med flom- og vannlinjeberegninger, og dimensjonering av erosjonssikring for ny bru i rapport av 28.1.2026.

Ved Gluggvasselv bru er nedbørfeltet beregnet til 240 km², der 43,4 % er snaufjell og kun 0,5 % er effektivt innsjøareal. Store deler av nedbørfeltet blir overført til Røssvatnet gjennom tre bekkeinntak og et flomdempnings magasin, Nordre Svartevatn. Dvs at 69 % av nedbørfeltets areal kan reguleres/overføres til Røssågareguleringen.

Bilde 2: Bildet viser Gluggvasselv oppstrøms bru. Vannstrengen her er bred og stillestående.

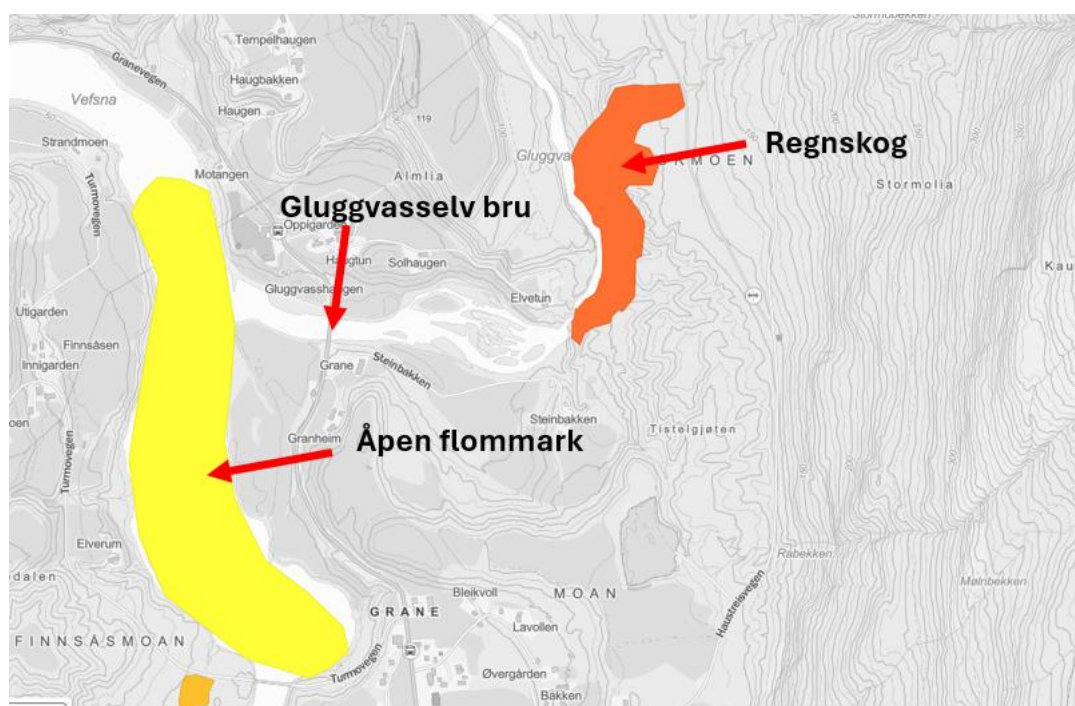
Bilde 3: Oversiktsbilde av Gluggvasselv og Gluggvasselv bru. (norgebilder.no)

Ved utløpet av Gluggvasselva ble det etablert en løsmasseterskel av NVE i 2005. Denne terskelen har stor innvirkning på vannstanden ved brua, så vannstandsendingene ved de laveste vannstandene vil bli knapt merkbare. Dette gjør også at vannet under brua er relativt stillestående ved lave vannføringer.

Mer plass til elva på grunn av færre pilarer og forbedret kantsoner vil etter endt arbeid, bedre de hydrologiske forholdene ved brua.

Naturmangfold

Området er ikke kartlagt etter miljødirektoratets instruks, men det er registrert to naturtyper etter DN håndbok 13. En ovenfor tiltaket (regnskog, stor verdi) og en nedenfor (flommark, noe verdi) Figur 7. Ingen av disse naturtypene vil bli direkte berørt av tiltaket. Regnskogen ligger i et område med svært kalkrik berggrunn (Figur 7).

Figur 7: Naturtypene regnskog og flommark er registrert ovenfor og nedenfor bru.

Ifølge artskart (18.3.2026) er det registrert flere nært truede fuglearter i nærheten av brua, som gjøk, tårnseiler, taksvale, gråspurv, småspove, rødstilk, stær og heilo. Heilo er i tillegg en norsk ansvarsart. Det er også registrert flere truede fuglearter som fiskemåke (VU), gulspurv, (VU) granmeis (VU), grønnfink, og storspove (EN),

Av uønskede fremmedarter er det registrert kanadagås.

Det er ikke kjent at det hekker fugl i nærheten av brua, men en bør uansett tilstrebe å unngå peling og spuntig hekkeperioden. Vårflom og hekkeperioder inntreffer samtidig og det er derfor sannsynlig at det vil være forhold som uansett gjør det vanskelig å pæle.

En må anta at enkelte fuglearter vil unngå anleggsområdet når arbeidet pågår, men andre arter vil ikke bry seg om denne aktiviteten. En bør likevel unngå de mest støyende arbeidene i sårbare perioder som midt i hekkesesongen.

Fisk

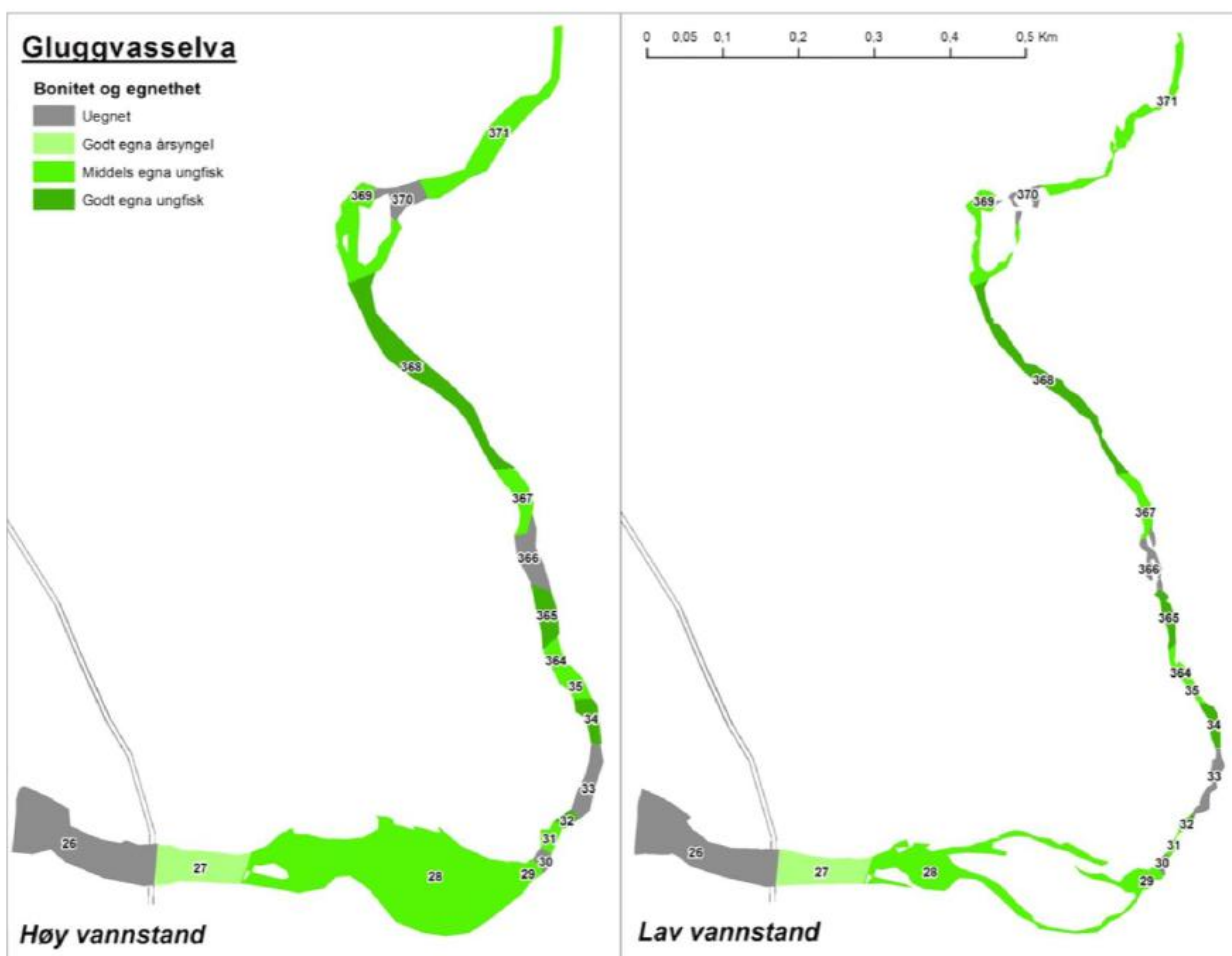
Gluggvasselv er ei sideelv til Vefsna og del av et nasjonalt laksevassdrag. Nasjonale laksevassdrag er gitt et særlig vern fordi de har en viktig villaksbestand med høy genetisk og økologisk verdi. Disse bestandene har stor nasjonal betydning. Tiltak som kan føre til ulemper for vandring og gyte- og oppvekstområder skal i utgangspunktet ikke tillates. Det er registrert laks opp til Tjuvholfossen i Gluggvasselva. Tjuvholfossen ligger om lag 1,8 km oppstrøms der Gluggvasselv renner ut i Vefsna (Figur 8).

Figur 8: Figuren viser anadrom strekning (oransj polygon) i Gluggvasselv. (lakseregisteret)

Det er sparsomt med kantvegetasjon ved dagens ved bru, bl.a som følge av jordbruk. I 2005 etablerte NVE en terskel der Gluggvasselva renner ut i Vefsna. Som følge av dette fremstår elva som et terskelbasseng der brua er etablert. I forbindelse med bekjempelsen av gyro i Vefsna ble områdene ovenfor Laksforsen bonitert i 2012. Disse områdene var ikke kartlagt tidligere, men det hersket en generell oppfatning av at produksjonspotensialet var stort. Denne boniteringen skulle øke kunnskapen om hvor de beste og største oppvekstområdene for ungfisk var. Blant undersøkelsesområdene var også Gluggvasselv. Undersøkelsene i Gluggvasselv viste at området fra og med bru og ned til utløpet Vefsna var uegnet for fiskeunger og årsyngel, mens strekningen oppstrøms bru var godt egnet for årsyngel (Figur 9).

Virkningen vil i stor grad være knyttet til anleggsperioden og da lokalt ved brua. Disse vil være av kortvarig karakter og reversible. Ev. sedimenttransport som følge av arbeidene vil påvirke områdene nedstrøms bru. Dette område er beskrevet som uegnet for fiskeunger og årsyngel. Vi må likevel legge til grunn at det er fisk som oppholder seg her, og gjennomføre avbøtende tiltak for å redusere konsekvensene.

Figur 9: oversikt over bonitet og egnethet i Gluggvasselva. (Ferskvannsbiologen 2013-02)

Bilde 4: Bilde tatt fra under dagens bru og viser at det er sparsomt med kantvegetasjon.

Vannforskriften

Gluggvasselv nedre 151-37-R er en sterk modifisert vannforekomst som følge av overføring til Røssågareguleringen. Kvalitetselementet hydromorfologiske endringer er dårlig miljøtilstand. Som følge av reguleringen er miljømålet knyttet til økologisk potensial. Altså den beste tilstanden når en tar hensyn til reguleringen. Miljømålet er satt til godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. I dag er økologisk potensial er vurdert til god, og miljømålet nådd. Kjemisk tilstand er ikke klassifisert, så her vet vi ikke om miljømålet er oppnådd.

Statens vegvesens vurdering er at tiltaket ikke hindrer oppnåelsen av miljømålene for vannforekomsten. Dette baseres på at tiltaket ikke vil gi varige negative konsekvenser for hydromorfologi, fisk eller økologisk potensial. Midlertidige anleggsinngrep er kortvarige, reversible og håndteres med avbøtende tiltak. På bakgrunn av dette framstår tiltaket som forenlig med vannforskriften §§ 4 og 5, og vi kan ikke se at § 12 kommer ikke til anvendelse.

Naturmangfoldloven

Statens vegvesen har sett på om tiltaket er i tråd med naturmangfoldloven. Vi vurderer tiltaket til å være forenlig med §§ 8-12, forutsatt at de beskrevne avbøtende tiltakene gjennomføres. Det foreligger godt kunnskapsgrunnlag, liten risiko for varig miljøskade og tiltaket kan gi forbedret hydromorfologi gjennom færre pilarer og forbedret kantsoner.

Avbøtende tiltak

Ved planlegging og gjennomføring av tiltaket, benyttes i hovedsak prinsippene i tiltakshierarkiet. Anleggsveien ut i vassdraget vil ligge på en kote som gjør at en fint kan jobbe ved middelvannføring. Vannet vil gå over fyllingen ved årsflom og arbeidene må stoppes i god tid før vannet går over fyllingen.

All stein fra fyllingen fjernes etter endt tiltak. Det vil bli tilført elvegrus og avrundet storstein for å istandsette elva igjen.

Det skal legges til rette for naturlig revegetering av kantsonen. For å reetablere kantsoner vil det bli lagt på jord ned til 10-års flomsone. En skal tilstrebe å unngå å fjerne de største trærne ved elva.

For å ikke hindre fisk å vandre videre i vassdraget skal arbeid i elva ikke skje i gyteperioden for laks og ørret.

Fundament vil bli senket ned i flukt med bunnen slik at ikke hydrologien blir påvirket utover selve brupælen.

Maskiner som skal benyttes i vassdraget skal desinfiseres før de blir flyttet til vassdraget.

Alle maskiner som skal benyttes i elva skal jevnlig sjekkes for oljelekasjer.

Alt av maskiner og utstyr skal tas opp fra vassdraget ved fare for flom.

Referanser

- Artsdatabanken
- Økologisk Grunnkart
- Miljødirektoratets naturbase
- Lakseregisteret
- Ferskvannsbiologene, Øyvind Kanstad-Hanssen, Rapport 2013-02, Boniteringer i Vefsnvassdraget oppstrøms Laksforsen
- DHI, Gluggvasselv bru- flom- og vannlinjeberegninger, og dimensjonering av erosjonssikring for ny bru

Tiltaksansvarlig er delprosjektleder for E6 Helgeland Rainer Smedseng

Rapporten er utarbeidet av limnolog Frank Jørgensen, ved fagressurs klima og miljø utbygging i Statens vegvesen, og bygger på kjent informasjon.

Statens vegvesen
Pb. 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag